

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

HÖGSTA DOMSTOLEN
R 23

INKOM: 2021-05-26
MÅLNR: T 3193-21
AKTBIL: 1

Stockholm den 4 maj 2021

Överklagande

Överklagad dom: Svea hovrätts, mark- och miljööverdomstolen, dom av den 27 april 2021 i mål nr M 2780–20

Klagande: Magnusson & Pettersson Borrtjänst AB, 556177–1980
Stadsskogsvägen 3
711 34 Lindesberg

Ombud: Försäkringsjuristen Mika Tuomisto
Moderna Försäkringar filial till Tryg Forsikring A/S Danmark
Box 7830
103 98 Stockholm
0733-29 05 44
mika.tuomisto@modernaforsakringar.se

Svarande: Länsförsäkringar Bergslagen, 578000–9956
Box 234
701 44 Örebro

Ombud: Försäkringsjuristen Birgitta Barrling
Länsförsäkringar AB (publ)
Sakförsäkringsjuridik
106 50 Stockholm

I egenskap av ombud för Magnusson & Pettersson Borrtjänst AB, nedan "Borrtjänst", får jag inkomma med överklagande av mark- och miljööverdomstolens dom i mål nr M 2780–20 och anföra följande.

1 Yrkanden m.m.

Prövningstillstånd

1.1 Borrtjänst yrkar att Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd i målet på grund av:

- (a) att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen.

Yrkanden

- 1.2 Borrtjänst yrkar att Högsta domstolen med ändring av mark- och miljööverdomstolens dom ogillar Länsförsäkringar Bergslagens talan.
- 1.3 Borrtjänst yrkar att Borrtjänst befrias från skyldigheten att ersätta Länsförsäkringar Bergslagens rättegångskostnader vid mark- och miljödomstolen och mark- och miljööverdomstolen.
- 1.4 Borrtjänst yrkar att Högsta domstolen ska förplikta Länsförsäkringar Bergslagen att ersätta Borrtjänsts rättegångskostnader vid mark- och miljödomstolen, mark- och miljööverdomstolen samt Högsta domstolen.

2 Skäl för ändring samt grunder och omständigheter

- 2.1 Borrtjänst åberopar vid Högsta domstolen samma grunder och omständigheter som åberopades vid mark- och miljödomstolen och mark- och miljööverdomstolen.
- 2.2 Borrtjänst menar i första hand att den skada som Länsförsäkringar Bergslagen yrkar ersättning för inte är en miljöskada som avses i 32 kap. miljöbalken. Den påstådda störning som orsakat skadan utgörs av borrrning för bergvärme. För att 32 kap. miljöbalken ska vara tillämplig krävs att den störning som orsakat skadan ryms i den uppräknade som finns i 32:3 eller omfattas av 32:4–5 miljöbalken. Länsförsäkringar Bergslagen har därvid gjort gällande att det varit "annan liknande störning" (32:3 p. 8).
- 2.3 Borrtjänst bestrider att det är fråga om en "annan liknande störning" som avses i nämnda punkt då den påstådda störningen i väsentliga hänseenden är helt olik de störningar som bestämmelsen omfattar. Om borrrning för bergvärme utgör en "annan liknande störning" menar Borrtjänst i andra hand att störningen är av sådant slag att den skäligen bör tålas med hänsyn till förhållanden på orten eller till dess allmänna förekomst under jämförliga förhållanden.
- 2.4 Mark- och miljödomstolen och mark- och miljööverdomstolen har dock funnit att den störning som är aktuell i målet inte är borrrningen i sig, utan det förhållandet att borrrningen har medfört ett tryck i ett gammalt borrhål med följd att lera och jord sprutat upp ur detta.

- 2.5 Borrtjänst gör gällande att mark- och miljödomstolens och mark- och miljööverdomstolen bedömning är felaktiga och att det är verksamheten i form av borring för bergvärme som ska bedömas och inte slumpmässiga och tillfälliga konsekvenser i form av att tryck i ett gammalt borrhål uppstått med följd att lera och jord sprutat upp ur detta. Enligt Borrtjänst överväger nyttan av borring för bergvärme den eventuella störning som orsakas av borring för bergvärme och att den därmed ska tålas.
- 2.6 Borrtjänst önskar också framföra att mark- och miljödomstolen och mark- och miljööverdomstolen funnit att borring som medfört ett tryck i ett gammalt borrhål med följd att lera och jord sprutat upp ur detta är lik de störningar som räknas upp i katalogen. Emellertid har domstolarna helt utelämnat en förklaring på vilket sätt och vilken störning som detta skulle vara lik. Detta menar Borrtjänst med styrka talar för att domstolarna inte förmår förklara och argumentera ställningstagandet och att ställningstagandet är felaktigt.

3 Skäl för prövningstillstånd i Högsta domstolen

- 3.1 Miljöbalkens bestämmelse gällande "annan liknande störning" (32:3 p. 8) vållar ofta rättstillämpningsproblem trots att Högsta domstolen bedömt frågan i flera rättsfall (jmf avsnitt 2.6 Bertil Bengtsson, *skadestånd för miljöskada*, 2011). Det är redan härav motiverat att Högsta domstolen meddelar fler prejudikat för att de lägre instanserna ska erhålla tillräcklig vägledning.
- 3.2 Den praxisgenomgång som mark- och miljödomstolen redogjort för i domskälen visar dessutom på en oenhetlighet som motiverar att Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd. Exempelvis fann mark- och miljööverdomstolen i MÖD 2002:87 att borring i ett golv med skada på en varmvattenledning som läckte vattenånga med skador som följd inte var att betrakta som "annan liknande störning". Mark- och miljööverdomstolen förefaller ha bedömt borringen i sig och konstaterar att borring inte liknar de övriga punkterna i bestämmelsen och omfattas därmed inte av "annan liknande störning". I förevarande mål har dock mark- och miljödomstolen i strid med MÖD 2002:87 funnit att det inte är borringen i sig som ska bedömas. Utan att det tryck i ett befintligt borrhål på en annan fastighet som borringen har medfört och som har fått till följd att jord och lera har sprutat upp ur hålet är det som ska bedömas.
- 3.3 Frågan om borring efter bergvärme med dess eventuella effekter kan betraktas som "annan liknande störning" är inte prövad tidigare. Frågan är väl avgränsad och innehåller inga bevisfrågor och lämpar sig därför mycket väl för ett prejudikat från Högsta domstolen.
- 3.4 Bestämmelsen är dessutom frekvent förekommande i ansvarsskadereglering inom försäkringsbolagen och vållar svåra tillämpningsproblem i praktiken. Det råder särskilt en oklarhet kring frågan om borring efter bergvärme med dess eventuella effekter kan betraktas som "annan liknande störning".

- 3.5 Det borras 10 000-tals brunnar och 25 000–30 000 geoenergibrunnar varje år i Sverige (jmf Sveriges geologiska undersökning, *Normbrunn -16*, december 2016). Borring för bergvärme antas dessutom öka med tanke på att det uppmuntras till det ur ett energihänseende och hållbarhetshänseende. För att uppnå EU:s klimatmål med halverade utsläpp av växthusgaser från 1990 års nivå till år 2050 krävs ett ökat användande av förnybara energislag där bergvärme ligger i linje med detta. Det är således av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen även ur detta perspektiv. Inte minst för att det för framtiden måste föreligga tydlighet och förutsebarhet avseende om borring efter bergvärme med dess eventuella effekter ska omfattas av "annan liknande störning".
- 3.6 Försäkringsbranschen har dessutom ett särskilt intresse att få frågan prövad av Högsta domstolen. Särskilt efter att den obligatoriska miljöskadeförsäkringen enligt 33 kap. miljöbalken avskaffades. I regel omfattar inte standardiserade ansvarsförsäkringar ett skydd för miljöskador som domstolarna i aktuellt fall funnit att det är fråga om (jmf avsnitt 1.5 Bertil Bengtsson, *skadestånd för miljöskada*, 2011). Det innebär att många företagare som ägnar sig åt borring efter bergvärme kan sakna försäkringsskydd för verksamheten eftersom företagen är felförsäkrade. Dessutom är det av vikt för försäkringsbolagens risk- och premieberäkning att få ett definitivt svar på frågan om borring efter bergvärme med dess eventuella följor omfattas av det strikta ansvaret enligt "annan liknande störning". Borrtjänst utgår ifrån att även Länsförsäkringar Bergslagen har ett intresse att få frågan prövad av Högsta domstolen.

4 Bevisuppgift

- 4.1 Borrtjänst åberopar ingen bevisning i Högsta domstolen.

Som ovan

Mika Tuomisto
Försäkringsjurist